

ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОЦІНЮВАННЯ СФОРМОВАНOSTI ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ БАКАЛАВРІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ “ТРАНСПОРТ”

4. Chernova, O. (1939). Ivan Kolos – poet Karpatskoi Ukrainy [Ivan Kolos – poet of Carpathian Ukraine]. *Bells*. Part 3, pp. 119–124. [in Ukrainian].
5. Grendzha-Donskyi, V. (1923). Kvity z ternom: poezii. Perednie slovo V. Pachovskoho [Flowers with thorns: poems. Foreword by V. Pachovskyi]. Uzhhorod: “Viktoria” Book Printing, 79 p. [in Ukrainian].
6. Hrendzha-Donskyi, V. (1938). Chervona skala (Kniaz Bohdan). Epos pro Khustskiy zamok z XIII v. na osnovi narodnoho perekazu [Red Rock (Prince Bohdan). The epic about the Khust castle from the 13th century, based on folk tradition]. *View. the second Reworked and added*. Uzhhorod: Print. “Viktoria”, 112 p. [in Ukrainian].
7. Grendzha-Donskyi, V. (1981). Zibrannia tvoriv [Collection of works]: In 12 volumes / edited by Z. Grange-Donska. Washington: Carpathian Union, Vol. 1. The path of thorns. 456 p. [in Ukrainian].
8. Ivan Irlivskiy [Ivan Roshko] Holos Sribnoi Zemli. Zbirka virshiv I [Voice of the Silver Earth]. A collection of poems by I. Prague: Book Collection “Proboyem”. 1938. Part 3, 32 p. [in Ukrainian].
9. Ivan Kolos [Ivan Koshan] (1938). Molodi moi dni. Poezii [My young days. Poetry]. Uzhhorod, 60 p. [in Ukrainian].
10. Khodanych, L.P. (2010). Vykhovnyi potentsial dytiachoi literatury Zakarpattia [Educational potential of children’s literature of Transcarpathia]. Uzhhorod, 208 p. [in Ukrainian].
11. Mukhyn, M. (1940). Novyny ukrainskoi literatury [News of Ukrainian literature]. Breakthrough, Part 1, pp. 25–27. [in Ukrainian].
12. Redko, Yu. Retsenziia na zbirku M. Rishka “Hirski vitry” [Rishka’s collection “Mountain Winds”]. *Bells*, 1937. Part 3, pp. 104–105. [in Ukrainian].
13. Rishko, M. (1936). Hirski vitry [Mountain winds]. Uzhhorod: Society of Ukrainian Writers and Journalists, 30 p. [in Ukrainian].
14. Skunts, P. Nezatrebuvana syla vivsianoho Kolosa [Unclaimed power of oat Colossus]. Available at: <https://zakarpattya.net.ua/Blogs/96425-Petro-Skunts-v-%E2%80%9CEkzyliv-III>. [in Ukrainian].
15. Vasyl Grendzha-Donskyi V. Moi spohady [My memories]. Available at: <http://litopys.org.ua/grendzha/grendzh14.htm>. [in Ukrainian].
16. Zoreslav [o. Sebastiiian Sabol] (1933). Zi sertsem u rukakh. Knyzhka poezii [With heart in hands. A book of poems]. Uzhhorod. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 09.01.2023

УДК 378.091.33-027.22:629.33

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.273462>

Дмитро Храпач, здобувач кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва Хмельницького національного університету

ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОЦІНЮВАННЯ СФОРМОВАНOSTI ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ БАКАЛАВРІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ “ТРАНСПОРТ”

Стаття присвячена висвітленню результатів розроблення інструментарію оцінювання сформованості техніко-технологічної компетентності бакалаврів професійної освіти за спеціалізацію “Транспорт”. Схарактеризовані структура та складові інструментарію оцінювання сформованості техніко-технологічної компетентності, до яких віднесені критерії, показники, рівні та методики діагностики. Обґрунтовані рівні сформованості техніко-технологічної компетентності бакалаврів професійної освіти за спеціалізацію “Транспорт”: креативний (високий), базовий (середній), репродуктивний (низький).

Ключові слова: бакалавр професійної освіти; техніко-технологічна компетентність; критерії; показники; рівні сформованості; методики діагностики.

Рис. 1. Таб. 2. Літ. 13.

Dmytro Khrapach, Postgraduate Student of the Technological and Professional Education and Decorative Arts Department Khmelnytskyi National University

ASSESSMENT TOOLS OF THE FORMATION OF TECHNICAL AND TECHNOLOGICAL COMPETENCE OF BACHELORS OF VOCATIONAL EDUCATION IN THE “TRANSPORT” MAJOR

The article is devoted to the analysis of the results of the development of tools for assessing the formation of technical and technological competence of bachelors of vocational education in the “Transport” major. The structure and components of the tool kit for assessing the formation of technical and technological competence are characterized, including criteria, indicators, levels, and diagnostic methods. Each individual component of technical and technological competence of bachelors of vocational education in the “Transport” major (motivational, gnostic, praxeological, personal) is correlated with the corresponding criterion, namely, motivational-value, cognitive, operational-active and personal-reflective. The motivational-value criterion includes indicators: interest in future professional activity; professional motivation; professional value guidelines. The cognitive criterion covers indicators: knowledge of the structure of mechanisms and systems, aggregates and components of the car;

ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОЦІНЮВАННЯ СФОРМОВАНOSTІ ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ БАКАЛАВРІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ “ТРАНСПОРТ”

knowledge of car maintenance; knowledge of diagnostics and repair of units, components and parts of cars, technologies and methods of restoration. Indicators of the operational-active criterion include: the ability to carry out a complex of diagnostic, maintenance and repair operations of car, their units, aggregates and systems; experience in the application of modern methods of diagnostics, maintenance and repair of cars. The personal-reflective criterion consists of indicators: technical intelligence; general technical abilities; logical thinking; unconventional thinking; stability of attention and dynamics of working capacity; psychodynamic properties (sensorimotor coordination); memory; spatial imagination; reflexivity. A characterized complex of adapted diagnostic methods, tests, control tasks, the author's questionnaire, etc. for determining indicators of the formation of technical and technological competence of bachelors of vocational education in the “Transport” major. Reasoned levels of the formation of technical and technological competence of bachelors of vocational education in the “Transport” major: creative (high), basic (medium), reproductive (low).

Keywords: bachelors of vocational education; technical and technological competence; criteria; indicators; levels of formation; diagnostic methods.

Постановка проблеми. Основною метою вищої освіти, згідно із чинним законодавством [5], є здобуття особою високого рівня професійних і загальних компетентностей, які необхідні для діяльності за певною спеціальністю чи в певній галузі знань. Відтак, створені стандарти вищої освіти, що базуються на компетентнісному підході і поділяють філософію визначення вимог до фахівця, закладену в основу Болонського процесу та міжнародний Проєкт Європейської Комісії “Гармонізація освітніх структур в Європі” [9, 6], містять переліки професійних та загальних компетентностей [8] у розрізі спеціальностей.

Серед професійних компетентностей майбутнього бакалавра професійної освіти за спеціалізацією “Транспорт” чільне місце займає техніко-технологічна компетентність (ТТК), що передбачає здатність до постановки цілей та завдань функціонування техніки й технології на основі загальнотехнічних принципів вибору змісту професійної діяльності з технічного обслуговування й ремонту автотранспортних засобів, уміння організувати та контролювати виробничий процес, забезпечувати його постійне поліпшення [13]. Базуючись на позиціях вітчизняних дослідників щодо структури компетентності (Н. Бібік, О. Локшина, В. Петрук) автором виокремлені такі компоненти ТТК бакалаврів професійної освіти за спеціалізацією “Транспорт”: мотиваційний, гностичний, праксеологічний, особистісний [11].

А отже, основне завдання підготовки бакалаврів професійної освіти за спеціалізацією “Транспорт” полягає як у виборі оптимальних методів та технологій формування ТТК, так і у постійному моніторингу рівня її сформованості, спрямування студентів на постійний розвиток набутої фахової компетентності під час навчання. Для реалізації такого завдання потрібно розробити інструментарій, до складу якого входять критерії, показники та рівні сформованості техніко-технологічної компетентності, здійснити відбір відповідних методик діагностики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості підготовки педагогів професійного навчання досліджували С. Артюх, Н. Брюханова, І. Каньковський, О. Коваленко, М. Лазарєв, О. Щербак та ін.;

питання формування компетентностей майбутніх фахівців професійної освіти досліджували автори К. Данилишина; О. Керекеша-Попова, В. Масиче, Є. Семенов, Л. Тархан; специфіка професійної підготовки фахівців спеціальності “Професійна освіта. Транспорт” висвітлена авторами І. Герніченко, Г. Зікія, А. Іванова; проблема діагностики професійної компетентності фахівців професійної освіти та її окремих складових порушена у працях науковців І. Каньковського, Є. Семенова тощо. Водночас проблема розроблення діагностичного інструментарію оцінювання сформованості ТТК бакалаврів професійної освіти за спеціалізацією “Транспорт” донині не поставала предметом окремого наукового дослідження, а відтак, є актуальною.

Мета й завдання статті: схарактеризувати інструментарій (критерії, показники, рівні та методики діагностики) оцінювання сформованості техніко-технологічної компетентності бакалаврів професійної освіти за спеціалізацією “Транспорт”.

Виклад основного матеріалу дослідження. У словнику В. Бусела [2, 507] інструментарієм називають набір інструментів, що застосовуються у певній галузі. Корінь слова “інструмент” (лат. instrumentum – знаряддя) використовується у багатьох спеціальних галузях у значенні пристрій, знаряддя для праці. В педагогічній лексиці інструментарієм називають набір засобів для досягнення певної мети. Під інструментарієм оцінювання сформованості професійної компетентності або її окремих складових, як правило, розуміють як критерії та показники, так і різноманітні засоби (методики, анкети, аркуші опитування тощо). Структура інструментарію оцінювання сформованості ТТК бакалаврів професійної освіти за спеціалізацією “Транспорт” представлена на рис. 1.

Як видно на рис. 1, інструментарій оцінювання сформованості техніко-технологічної компетентності базується на критеріях, що співвідносяться з основними структурними компонентами ТТК. При цьому ми послуговуємося визначенням критерію як “мірила оцінки, судження, необхідною та достатньою умовою проявлення або існування якогось явища чи процесу” [7, 95].

Відтак, під критеріями ТТК ми розуміємо су-

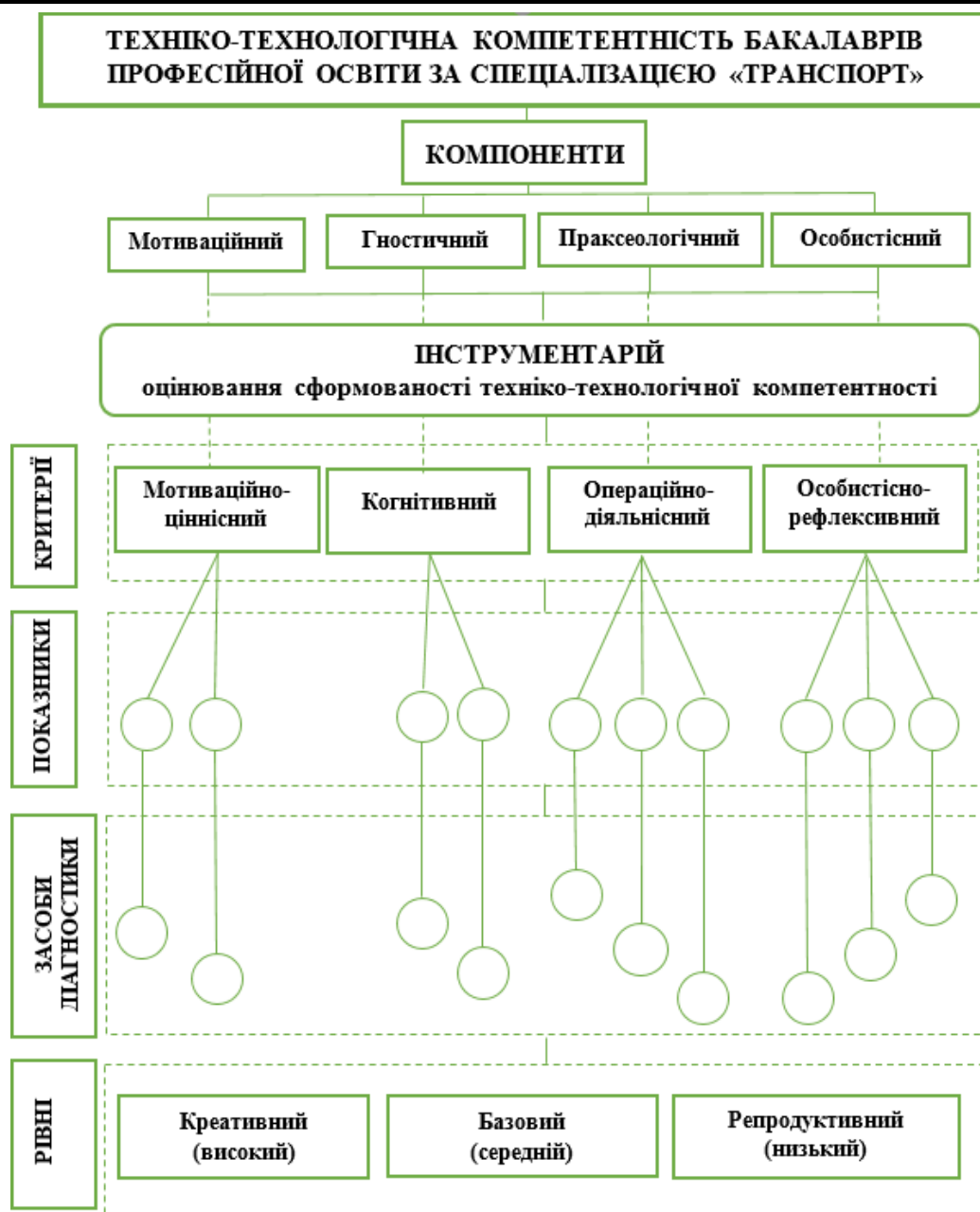

Рис. 1. Структура інструментарію оцінювання сформованості ТТК бакалаврів професійної освіти за спеціалізацією «Транспорт»

купність базових ознак, щодо яких встановлюється досягнення кінцевого результату дослідження – позитивної динаміки рівня сформованості техніко-технологічної компетентності бакалаврів професійної освіти за спеціалізацією «Транспорт». Отже, виокремлюємо такі критерії: мотиваційно-ціннісний, когнітивний, операційно-діяльнісний та особистісно-рефлексивний, що певним чином відображає зміст вищезазначених компонентів ТТК [11].

Кожен критерій має свою систему показників, які вказують на його сформованість. Мотиваційно-ціннісний критерій забезпечує формування професійної спрямованості майбутніх бакалаврів профе-

сійної освіти автотранспортного профілю на роботу за фахом, зумовлює сформованість мотивів і цілей, відображає рівень умовленості майбутніх фахівців до професійної діяльності та професійної відповідальності, характеризує ступінь цінностей саморозвитку і самореалізації у зацікавленні професійною діяльністю, професійний розвиток та самовдосконалення. Він містить такі показники, як інтерес до майбутньої професійної діяльності, професійна мотивація, професійні ціннісні орієнтири.

Когнітивний критерій характеризує рівень засвоєння майбутніх бакалаврів професійної освіти за спеціалізацією «Транспорт» фахових знань у сфері

**ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОЦІНЮВАННЯ СФОРМОВАНOSTІ ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ БАКАЛАВРІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ “ТРАНСПОРТ”**

автомобільного транспорту. Сформованість компонента визначається такими показниками: знання з будови механізмів та систем, агрегатів та вузлів автомобіля; знання з технічного обслуговування автомобільного транспорту; знання з діагностики та ремонту агрегатів, вузлів та деталей автомобілів, технологій та способів їх відновлення.

Операційно-діяльнісний критерій ми репрезентуємо такими показниками: уміння здійснювати комплекс операцій діагностування, технічного обслуговування та ремонту автомобільного транспорту, їх вузлів, агрегатів та систем; досвід застосування раціональних методів виконання слюсарних робіт; досвід застосування сучасних методів, форм організації праці, виробничого та технологічного

процесів технічного обслуговування, ремонту та діагностування автомобілів.

Особистісно-рефлексивний критерій характеризується сформованістю професійно важливих якостей та здібностей особистості бакалавра професійної освіти автотранспортного профілю та містить такі показники: технічний інтелект; загально-технічні здібності; логічне мислення; нестандартне мислення; стійкість уваги та динаміка працездатності; психодинамічні властивості, а саме, сенсомоторна координація; пам'ять; просторова уява; рефлексивність. Характеристика показників та методик діагностики сформованості техніко-технологічної компетентності бакалаврів професійної освіти за спеціалізацією “Транспорт” наведена в таблиці 1.

Таблиця 1

Показники та методики діагностики сформованості ТТК бакалаврів професійної освіти за спеціалізацією “Транспорт”

Показники	Методики діагностики
Мотиваційно-ціннісний критерій	
Інтерес до майбутньої професійної діяльності	Авторська анкета “Ваше ставлення до майбутньої професійної діяльності”
Професійна мотивація	Опитувальник мотивації В. Горбачевського
Професійні ціннісні орієнтири	Методика “Ціннісні орієнтації” М. Рокича
Когнітивний критерій	
Знання з будови механізмів та систем, агрегатів та вузлів автомобіля	Аналіз результатів усного опитування, тестування та виконання контрольних робіт з фахових дисциплін, спостереження та співбесіди
Знання з технічного обслуговування автомобільного транспорту	
Знання з діагностики та ремонту агрегатів, вузлів та деталей автомобілів, технологій та способів їх відновлення	
Операційно-діяльнісний критерій	
Уміння здійснювати комплекс операцій діагностування, технічного обслуговування та ремонту автомобільного транспорту, їх вузлів, агрегатів та систем	Аналіз результатів виконання лабораторних та практичних робіт з фахових дисциплін
Досвід застосування раціональних методів виконання слюсарних робіт	Аналіз підсумків проходження навчально-технологічної практики
Досвід застосування сучасних методів, форм організації праці, виробничого та технологічного процесів технічного обслуговування, ремонту та діагностування автомобілів	Аналіз підсумків проходження виробничої (автообслуговуючої) та виробничої (ремонтної) практик
Особистісно-рефлексивний критерій	
Технічний інтелект, загально-технічні здібності	Тест механічної тямущості Беннета
Логічне мислення	Прогресивні матриці Дж. Равена
Нестандартне (творче) мислення	Тест творчого мислення Дж. Гілфорда
Стійкість уваги та динаміка працездатності	Методика “Таблиці Шульце”
Психодинамічні властивості, а саме сенсомоторна координація	Темп сенсомоторної діяльності Методика “Таблиці Шульце”
Пам'ять	Діагностика обсягу логічної та механічної пам'яті Тест Р. Антхауера (субтест 9)
Просторова уява	Тест структури інтелекту Р. Антхауера (субтест 8)
Рефлексивність	Методика діагностики рівня розвитку рефлексивності А. Карпова

**ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОЦІНЮВАННЯ СФОРМОВАНОСТІ ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ БАКАЛАВРІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЮ “ТРАНСПОРТ”**

Отже, для визначення сформованості ТТК бакалаврів професійної освіти за спеціалізацію “Транспорт” доцільно використовувати комплекс адаптованих діагностичних методик, тестів, контрольних завдань тощо, на основі яких обчислюються частки правильних відповідей, та інших засобів.

Так, для встановлення показників мотиваційно-ціннісного критерію використовуються такі діагностичні засоби: авторська анкета “Ваше ставлення до майбутньої професійної діяльності”; Опитувальник мотивації В. Горбачевського; Методика “Ціннісні орієнтації” М. Рокича. Розроблена автором анкета дозволяє виявити ставлення та інтерес бакалаврів професійної освіти за спеціалізацією “Транспорт” до майбутньої професійної діяльності, їх професійні уподобання та бажання. За допомогою Опитувальника Горбачевського В. здійснюється діагностика компонентів мотиваційної структури особистості, актуалізуються її певні потреби (пізнавальні, соціальні, потреби самосвідомості, підвищення самоповаги тощо), виявляються опорні мотиви, на основі яких відбувається залучення “Я” індивіда до певного виду діяльності і формування його рівня домагань. Методика “Ціннісні орієнтири”, розроблена Мілтоном Рокічем, спрямована на вивчення ціннісно-мотиваційної сфери людини [12].

Показники когнітивного критерію, а саме рівень знань бакалаврів професійної освіти у сфері будови, технічного обслуговування та ремонту автомобільного транспорту, встановлюються під час проведення різних видів (поточного, підсумкового) контролю та його форм (контрольні роботи, тестування, усне опитування, співбесіди тощо).

Встановлення показників операційно-діяльницького критерію (уміння здійснювати комплекс операцій діагностування, технічного обслуговування

та ремонту автомобільного транспорту, їх вузлів, агрегатів та систем; досвід застосування раціональних методів виконання слюсарних робіт; досвід застосування сучасних методів, форм організації праці, виробничого й технологічного процесів технічного обслуговування, ремонту та діагностування автомобілів) відбувається шляхом аналізу результатів виконання лабораторних і практичних робіт з фахових дисциплін, проходження різних видів практик.

Для визначення сформованості низки професійно-важливих особистісних якостей і властивостей майбутнього фахівця використовуємо такі адаптовані діагностичні методики: тест механічної тямущості Беннета – виявлення технічних здібностей [10]; прогресивні матриці Дж. Равена – логічне мислення; методика “Таблиці Шульце” – стійкість уваги та динаміка працездатності, сенсомоторна координація [6]; тест Антхауера (субтести 8,9) – діагностика обсягу логічної та механічної пам’яті, структура інтелекту відповідно [3; 4]; тест творчого мислення Дж. Гілфорда – невербальна креативність, методика діагностики рівня розвитку рефлексивності Карпова А. – рефлексивність.

Умовою побудови ефективної релевантної системи формування ТТК бакалаврів професійної освіти за спеціалізацію “Транспорт” є вимірювання прогресу, з’ясування динаміки змін у рівнях сформованості техніко-технологічної компетентності майбутніх фахівців. Для цього використовуємо традиційну триступеневу шкалу та виокремлюємо такі рівні сформованості ТТК: креативний (високий), базовий (середній), репродуктивний (низький) [1]. Характеристика рівнів сформованості ТТК бакалаврів професійної освіти за спеціалізацію “Транспорт” наведена в табл. 2.

Таблиця 2

Характеристика рівнів сформованості техніко-технологічної компетентності бакалаврів професійної освіти за спеціалізацію “Транспорт”

Критерії	Характеристика рівнів сформованості	Рівні сформованості критеріїв
Мотиваційно-ціннісний	Стійкий інтерес та позитивне ставлення до майбутньої професійної діяльності, прагнення до практичного оволодіння спеціальністю. Сформованість системи цінностей. Суб’єктно-ціннісний рівень мотивації, переважання внутрішньої мотивації над зовнішньою	Креативний (високий)
	В основному стійкий інтерес до майбутньої професійної діяльності, прагнення до практичного оволодіння спеціальністю. Структура ціннісних орієнтацій особистості сформована і проявляється у гармонійному поєднанні індивідуалістських та колективістських цінностей. Структура мотиву характеризується певною ієрархією, що формується на основі свідомо поставленої мети на намірів особистості. Відносно переважання внутрішньої мотивації над зовнішньою	Базовий (середній)

**ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОЦІНЮВАННЯ СФОРМОВАНОСТІ ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ БАКАЛАВРІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ “ТРАНСПОРТ”**

Мотиваційно-ціннісний	Інтерес до професійної діяльності ситуативний. Індиферентне ставлення до майбутньої професійної діяльності. Ціннісні орієнтації не визначені. Недостатньо усвідомленні мотиви до професійної діяльності з невисоким рівнем спонукальної сили. Переважання зовнішньої (прагматичної) мотивації над внутрішньою	Репродуктивний (низький)
Когнітивний	Знання з будови, технічного обслуговування та ремонту автомобільного транспорту, їх вузлів, агрегатів та систем є глибокими, міцними, системними. Особа застосовує їх для виконання практико-орієнтованих та творчих завдань, самостійного оцінювання різноманітних ситуацій, явищ, фактів, виявлення і відстоювання особистої думки	Креативний (високий)
	Засвоєні базові знання з будови, технічного обслуговування та ремонту автомобільного транспорту, їх вузлів, агрегатів та систем. Особа знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вмє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях	Базовий (середній)
	Знання з будови, технічного обслуговування та ремонту автомобільного транспорту, їх вузлів, агрегатів та систем фрагментарні, сформовані початкові уявлення про галузь професійних знань, що уможливило виконання завдань за зразком	Репродуктивний (низький)
Операційно-діяльнісний	Самостійне, правильне, впевнене виконання прийомів і технологічних операцій з технічного обслуговування, діагностування та ремонту автомобільного транспорту в повному обсязі згідно з нормативними вимогами, використання прогресивних технологій. Дотримання норм витрат матеріалів, енергоресурсів та безпеки праці. Вирішення стандартних професійних задач (ситуацій) та прийняття адекватних рішень у нестандартних (непередбачуваних) ситуаціях	Креативний (високий)
	Правильне виконання переважної більшості прийомів і технологічних операцій з технічного обслуговування, діагностування та ремонту автомобільного транспорту згідно з нормативними вимогами. Дотримання норм витрат матеріалів, енергоресурсів та безпеки праці. Вирішення стандартних професійних задач (ситуацій)	Базовий (середній)
	Організація робочого місця з консультативною допомогою педагога, планування практичних дій із застосуванням інструктивно-технологічної документації, виконання прийомів і технологічних операцій з технічного обслуговування, діагностування та ремонту автомобільного транспорту не в повному обсязі або з припущенням помилок. Дотримання норм безпеки праці	Репродуктивний (низький)
Особистісно-рефлексивний	Високий рівень сформованістю професійно важливих якостей та властивостей особистості	Креативний (високий)
	Середній рівень сформованістю професійно важливих якостей та властивостей особистості	Базовий (середній)
	Відсутність або недостатня сформованість професійно важливих якостей та властивостей особистості	Репродуктивний (низький)

Висновки з дослідження та перспективи подальших наукових розвідок. Отже, визначені критерії, показники і рівні сформованості ТТК бакалаврів професійної освіти за спеціалізацію “Транспорт”, та обраний комплекс адаптованих діагностичних методик, тестів, контрольних завдань, авторська анкета є основою діагностування поточного стану і результатів сформованості компонент техніко-тех-

нологічної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання автотранспортного профілю. У подальших наукових дослідженнях доцільно розширити спектр професійно важливих особистісних якостей і властивостей бакалаврів професійної освіти за спеціалізацією “Транспорт” та діагностичних методик для визначення сформованості складових ТТК.

ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОЦІНЮВАННЯ СФОРМОВАНOSTІ ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ БАКАЛАВРІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ “ТРАНСПОРТ”

ЛІТЕРАТУРА

1. Бородієнко О. Критерії, показники, рівні сформованості професійної компетентності керівників структурних підрозділів підприємств сфери зв'язку. *Молодь і ринок*. Щомісячний науково-педагогічний журнал. Дрогобич, 2017. № 7. С. 109–115.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ: Ірпінь: ВТФ “Перун”, 2005. 1728 с.
3. Волошина В.В., Долинська Л.В., Ставицька С.О., Темрук О.В. Загальна психологія: Практикум: навч. посіб. Київ: Каравела, 2005. 280 с.
4. Діагностика самовизначення щодо майбутньої професії обдарованих учнів ліцею: методичні рекомендації / Н.А. Бельська, М.Ю. Мельник, М.М. Новгородська. Київ: Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2020. 36 с.
5. Закон України “Про вищу освіту” // Відомості Верховної Ради Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 21, ст. 81). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 07.12.2022).
6. Психодіагностика: практикум / уклад.: Н.О. Данильченко, А.В. Вертель. Суми: Вид-во Сум ДПУ ім. А.М. Макаренка, 2012. 144 с.
7. Словник-довідник з професійної педагогіки / За ред. А.В. Семенової. Одеса: Пальміра, 2006. 221 с.
8. Стандарт вищої освіти України перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 01 – “Освіта Педагогіка”, спеціальність 015 – “Професійна освіта (за спеціалізаціями)”, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 21.11. 2019 № 1460. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/015-Profosvita-bakalavr.pdf> (дата звернення: 18.01.2022).
9. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 рр. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf> (дата звернення: 07.12.2022).
10. Туриніна О.Л. Практикум з психології: навч. посіб. Київ: МАУП, 2007. 328 с.
11. Храпач Д. Модель формування техніко-технологічної компетентності бакалаврів професійної освіти за спеціалізацією “Транспорт”. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: педагогіка і психологія*. 2022. Вип. 70. С. 78–84.
12. Щербак І.М., Стадник Г.А. Психодіагностика професійного самовизначення особистості: навч.-метод. посіб. Суми: Вид-во Сум. ДПУ імені А.М. Макаренка, 2012. 324 с.
13. Khrapach D., Krasnylykova H. Structure of technical and technological competence of bachelors majoring in automotive technology. *Slovak international scientific journal*. 2020. Vol. 2. (48), pp. 13–20.
14. Borodienko, O. (2017). Kryterii, pokaznyky, rivni sformovanosti profesiinnoi kompetentnosti kerivnykiv strukturnykh pidrozdiliv pidpriemstv sfery zviazku [Criteria, indicators, levels of formation of professional competence of managers of structural divisions of enterprises in the field of communication]. “Youth and market”. Monthly scientific-pedagogical journal. Drogobych, Vol. 7. pp. 109–115. [in Ukrainian].
15. Busel, T. (2005). Velykyi tлумачnyi slovnyk suchasnoi ukrainiskoi movy [A large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language]. Kyiv, 1728 p. [in Ukrainian].
16. Voloshyna, V.V., Dolynska, L.V., Stavyska, S.O. & Temruk, O.V. (2005). Zahalna psykholohiia: Praktykum [General psychology: Workshop]. Education Manual. Kyiv, 280 p. [in Ukrainian].
17. Bielska, N.A., Melnyk, M.Yu. & Novohorodska, M.M. (2020). Diahnostyka samovyznachennia shchodo maibutnoi profesii obdarovanykh uchniv litseiu: metodychni rekomendatsii [Diagnostics of self-determination regarding the future profession of gifted lyceum students: methodical recommendations]. *Institute of the Gifted Child of the National Academy of Sciences of Ukraine*. Kyiv, 36 p. [in Ukrainian].
18. Zakon Ukrainy “Pro vyshchu osvitu” (2019). [Law of Ukraine “On Higher Education”]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (Accessed 07 Dec. 2022). [in Ukrainian].
19. Danylchenko, N.O. & Vertel, A.V. (2012). Psykhodiahnostyka: praktykum [Psychodiagnosics: workshop]. Sumy, No. 2, 144 p. [in Ukrainian].
20. Semenova, A.V. (2006). Slovnyk-dovidnyk z profesiinnoi pedahohiky [Dictionary-handbook on professional pedagogy]. Odessa, 221 p. [in Ukrainian].
21. Standart vyshchoi osvity Ukrainy pershyi (bakalavrskiy) rivnen, haluz znannya 01 – “Osvita Pedahohika”, spetsialnist 015 – “Profesiina osvita (za spetsializatsiiami)” [Standard of higher education of Ukraine first (bachelor) level, field of knowledge 01 – “Education Pedagogy”, specialty 015 – “Professional education (by specializations)”]. Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated November 21, 2019 No. 1460. Available at: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/015-Profosvita-bakalavr.pdf> (Accessed 18 Jan. 2023). [in Ukrainian].
22. Stratehiia rozvytku vyshchoi osvity v Ukraini (2021–2031). [Strategy for the development of higher education in Ukraine for 2021–2031]. Available at: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>. (Accessed 07 Dec. 2022). [in Ukrainian].
23. Turynina, O.L. (2007). Praktykum z psykholohii [Practicum in psychology]. *Education. manual*. Kyiv, 328 p. [in Ukrainian].
24. Khrapach, D. (2022). Model formuvannia tekhniko-tekhnologichnoi kompetentnosti bakalavriv profesiinnoi osvity za spetsializatsiieiu “Transport” [Model of formation of technical and technological competence of bachelors of vocational education specializing in “Transport”]. *Scientific notes of Vinnytsia State Pedagogical University named after Mykhailo Kotsyubynskiy. Series: pedagogy and psychology*. Vol. 70, pp. 78–84. [in Ukrainian].
25. Shcherbakova, I.M. & Stadnyk, H.A. (2012). Psykhodiahnostyka profesiinoho samovyznachennia osobystosti [Psychodiagnosics of the professional self-determination of the individual]. *Educational method. manual*. Sumy, 324 p. [in Ukrainian].
26. Khrapach, D. & Krasnylykova, H. (2022). Struktura tekhniko-tekhnologichnoi kompetentnosti bakalavriv profesiinnoi osvity avtotransportnoho profilu [Structure of technical and technological competence of bachelors majoring in automotive technology]. *Slovak international scientific journal*, Vol. 2. (48), pp. 13–20. [in English].

Стаття надійшла до редакції 21.01.2023